

ELS CONSUMIDORS A BALEARS (XV)

PERCEPCIONS MENYS NEGATIVES

És fonamental conèixer el nivell de confiança dels ciutadans i dels distints agents socials i econòmics per poder avaluar la situació i les perspectives econòmiques d'un determinat territori. Des de l'any 1996, la Fundació Gadeso, seguint el model homologat de l'Eurostat (Unió Europea), analitza l'índex de confiança dels consumidors a Balears, i Quaderns Gadeso publica aquests resultats des de 2003. Com és habitual, els resultats es presenten de manera global pel conjunt de la nostra comunitat i també desglossats per cada una de les illes.

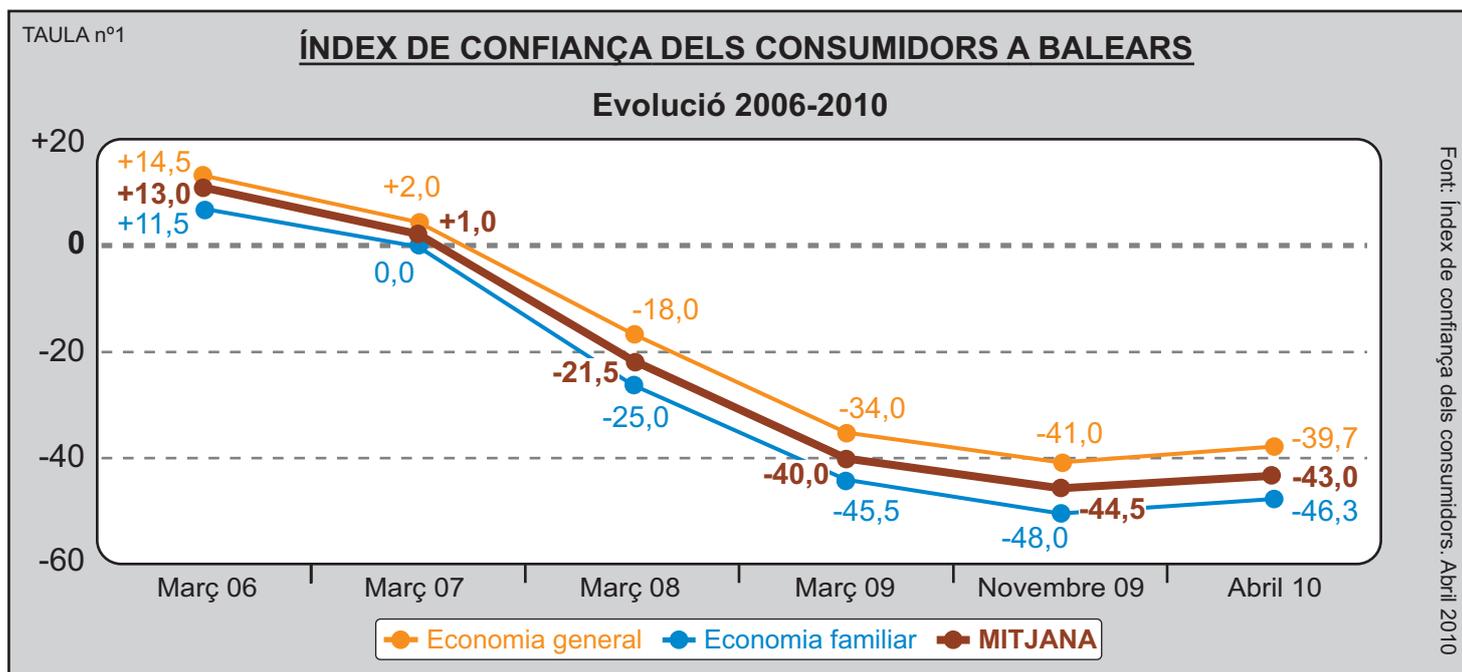
Mostra: 900 entrevistes. Error màxim: +-3,3%. Nivell de confiança: 95,5% Treball de camp: abril 2010

A la taula adjunta es reflecteix l'evolució del nivell de confiança dels consumidors des del març de 2006 fins l'abril de 2010. La investigació es realitza anualment en aquests mesos previs a la denominada temporada alta turística, doncs és una realitat que les perspectives per aquesta temporada afecten de manera decisiva en l'opinió dels ciutadans.

Com es pot comprovar, la corba és descendent des de 2006, encara que la investigació que ara presentam és menys negativa que el novembre de 2009 (un cop finalitzada la temporada turística). Val a dir que incloem aquesta dada perquè fou precisament en aquest mes quan els índexs de confiança dels consumidors a Balears assoliren els resultats més negatius.

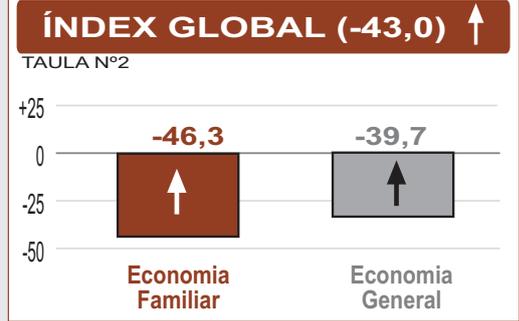
És significativa i rellevant la diferència de percepció entre l'economia familiar i l'economia general. L'any 2006 i 2007, quan els índexs eren encara positius, aquesta diferència era pràcticament nul·la, però a mesura que l'índex global comença a ser negatiu, els índexs de percepció envers l'economia familiar són molt pitjors que els referents a l'economia general.

Aquestes diferències són molt rellevants en el mes de novembre de 2009, quan ambdós índexs es separen fins a 7 punts. En la investigació present (abril 2010), aquesta diferència es redueix lleugerament, fins arribar als 6,6 punts, marcant una encara no confirmada tendència de recuperació en l'índex de confiança. En les pàgines següents analitzarem amb més profunditat aquestes dades.

MENYS CONFIANÇA DE LES FAMÍLIES

Resulta palpable que, encara que continuï en índexs negatius, ha millorat la confiança dels consumidors a la nostra comunitat. No obstant, sembla evident i significativa la creença de que la millora de l'economia general no tindrà una repercusió immediata en l'economia de les famílies. Aquesta percepció diferent es dona tant en referència a la situació actual com a les expectatives. Encara que és necessari un creixement econòmic per a que millori la situació familiar (molt afectada per la inestabilitat laboral), aquesta correlació no té perquè produir-se de manera automàtica.

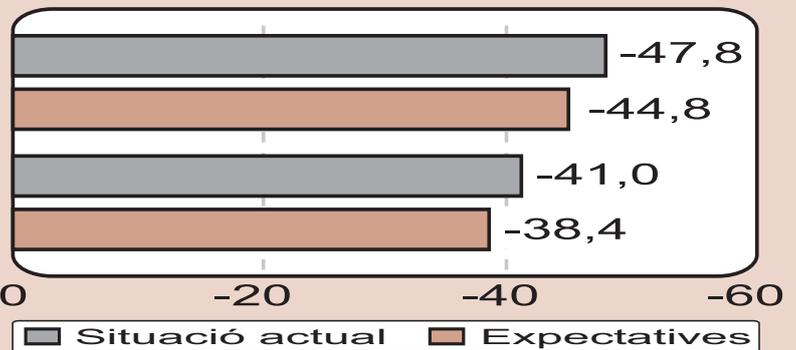

Font: Índex de confiança dels consumidors. Abril 2010

TAULA n°3

DADES DESGLOSSADES

ECONOMIA FAMILIAR
(mitjana: -46,3)

ECONOMIA GENERAL
(mitjana: -39,7)

Font: Índex de confiança dels consumidors. Abril 2010

CERTA MILLORA DE LES EXPECTATIVES

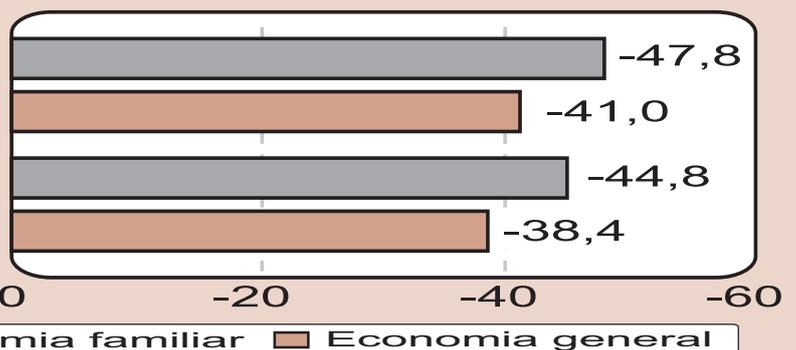
Font: Índex de confiança dels consumidors. Abril 2010

Com es pot comprovar, les expectatives, encara que negatives, mostren una certa millora. L'índex global es situa en un -43, les expectatives en un -41,6 i la situació actual en un -44,4. De fet, aquestes expectatives milloren de manera especial en l'economia general i es situen en un -38,4, 5 punts per damunt de l'índex global. No obstant, per molt que es percebin unes expectatives millors, pensant fonamentalment en la propera temporada alta turística, no hi ha una confiança sòlida de que aquesta millora es doni realment.

TAULA n°5

DADES DESGLOSSADES

SITUACIÓ ACTUAL
(mitjana: -44,4)

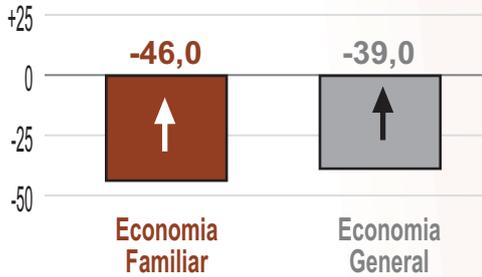
EXPECTATIVES
(mitjana: -41,6)

Font: Índex de confiança dels consumidors. Abril 2010

DIFERÈNCIES ENTRE ILLES

MALLORCA (-42,5) ↑

TAULA N°6

Font: Índex de confiança dels consumidors. Abril 2010

L'índex de confiança global de **Mallorca** és negatiu (-42,5), però, en qualsevol cas, millora les xifres del novembre de 2009 (-44,7). A Mallorca, com a la resta de les illes, es percep més negativament la situació de l'economia familiar que la de l'economia general.

La percepció d'una certa millora representa dos punts, tant si ens referim a l'economia familiar com a la general. En referència a aquesta darrera, es posa de manifest una certa confiança en un canvi de tendència, motivat per les esperances dipositades en la temporada alta turística que comença ara. Això no lleva que els índexs de confiança dels consumidors es mantinguin en nivells negatius, tota vegada que no es té gens clar que aquesta millora es doni de manera real i efectiva.

MENORCA (-45,5) ↑

TAULA N°7

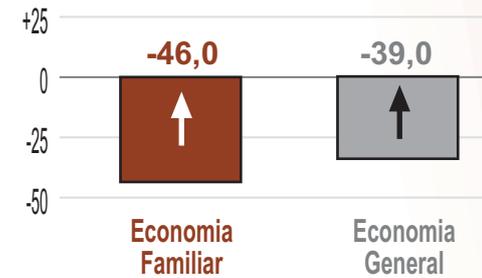
Font: Índex de confiança dels consumidors. Abril 2010

A **Menorca** és on el nivell de confiança és més negatiu, superant la mitjana de les Illes Balears. A això cal sumar que, per molt que es percebi una certa millora, aquesta només representa 1,3 punts, quan a la resta de les illes es situa al voltant de 2 punts.

A més, aquest nivell de desconfiança es manifesta tant si parlem d'economia familiar com d'economia general. De fet, són molt més significatives les dades negatives de l'economia de les famílies, que només han millorat en 1 punt respecte el novembre de 2009. Aquesta negativitat és més rellevant en el que respecta a la situació actual que en les perspectives de futur. La percepció actual envers l'economia familiar es situa en un -49 i les expectatives en un -47, mentre que per l'economia general aquestes xifres són del -46 i del -40, respectivament, el que pareix significar una certa esperança de millora, basada en la propera temporada turística.

EIVISSA (-42,5) ↑

TAULA N°8

Font: Índex de confiança dels consumidors. Abril 2010

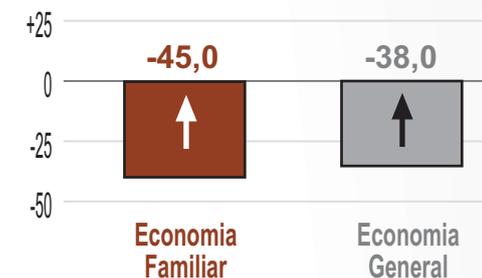
La confiança ciutadana en l'economia d'**Eivissa** és molt similar a la reflectida a Mallorca, tant si ens referim a l'índex global com si el desglossam en economia familiar i general.

En referència al mes de novembre de 2009, l'índex de confiança global ha millorat en 2 punts. No obstant, el més significatiu és que aquesta millora es dona fonamentalment respecte a les perspectives de l'economia general, que veu millorat el seu índex en 3 punts. Per part seva, l'índex futur de l'economia familiar ha experimentat una millora al voltant dels 2 punts.

De fet, a Eivissa, donada la seva dependència del turisme, és on es perceben unes millors expectatives per la propera temporada alta turística, encara que aquestes s'hagin de confirmar.

FORMENTERA (-41,5) ↑

TAULA N°9

Font: Índex de confiança dels consumidors. Abril 2010

Formentera presenta els índexs de confiança menys negatius de les Balears, tant a l'economia general com a la familiar, encara que es mantengui la tònica observada de que la situació de l'economia general és menys dolenta que la de les famílies.

En referència al novembre de 2009, la situació també és menys negativa. L'índex sintètic millora 1 punt, l'economia familiar, 2 punts, i l'economia general menys de mig punt.

La situació "futura", tant a l'economia familiar com a la general es considera menys dolenta que la situació actual. Pel que fa a l'economia familiar, les expectatives milloren 2 punts, mentre que les referides a l'economia general ho fan en 4 punts, afectades sens dubte per la propera temporada turística.

CAP A UNA SOCIETAT DUAL?

Consideram d'interès reflectir els nivells de confiança/desconfiança dels ciutadans com a consumidors en funció de la classe social a la qual pertànyen. A la taula número 11 es defineixen les tipologies de les diferents classes socials. Com es pot comprovar, si combinam aquesta taula amb la número 10, es comença a percebre una certa dualitat social, el que significa que la crisi que estam patint afecta de manera quasi estructural a les denominades classes baixes i mitjanes-baixes.

COMPORTAMENTS DELS CONSUMIDORS EN FUNCÍO DE LA CLASSE SOCIAL

TAULA N°10	BAIXA	MITJANA-BAIXA	MITJANA	MITJANA-ALTA	ALTA
Arriba a final de mes	Impossible	Amb dificultats	Amb dificultats	Sense dificultats	Sense dificultats
Té capacitat d'estalvi	Impossible	Impossible	Amb dificultats	És possible	Sense dificultats
Pot mantenir el nivell de consum de béns bàsics	Impossible	Amb dificultats	Amb dificultats	Sense dificultats	Sense dificultats
Té capacitat d'adquirir béns d'equipament	Impossible	Impossible	Impossible	És possible	Sense dificultats

% de respostes afirmatives. Font: Baròmetres Gadeso. Abril 2010

Si s'observa amb deteniment la taula número 8, es podrà comprovar com el "**bot**" més **significatiu** entre "classes" es dona entre la classe mitjana i mitjana-alta, el que reflecteix no només l'existència de col·lectius en exclusió social, sinó de persones i famílies que fins fa poc tenien una situació "normalitzada" i que ara corren un risc d'exclusió important, el que pot significar que ens dirigim cap una societat dual.

En referència a les persones i famílies incloses dins la denominada **classe baixa**, el seu nivell de capacitat de consum és pràcticament inexistent. Aquí s'inclouen els aturats de llarga durada, amb greus dificultats per reincorporar-se al mercat laboral; els joves sense formació, que fins ara podien trobar feina; i, entre altres, el col·lectiu d'immigrants que, a més de les seves dificultats objectives,

no tenen xarxes socials de suport.

Els inclosos dins la **classe mitjana-baixa** tampoc tenen una situació acceptable. Arribar a final de mes i poder mantenir un nivell de consum bàsic és una dificultat real.

Les considerades **classes mitjanes**, que fins fa poc temps vivien una situació estable des del punt de vista laboral i social, han vist com la seva situació ha canviat de manera radical: les dificultats són reals, i no deixa de ser significatiu que determinats serveis socials comencin a atendre aquestes famílies.

Entre les **classes mitjanes-altes** pareix ser possible una certa capacitat d'estalvi i d'adquirir béns d'equipament,

CLASSES SOCIALS: TIPOLOGIES

TAULA N°11 (elaboració pròpia)

BAIXA	MITJANA-BAIXA	MITJANA	MITJANA-ALTA	ALTA
- Aturats de llarga durada	- Treballadors temporals	- Fixos discontinus	- Professionals	- Grans empresaris
- Joves sense formació	- Mileuristes	- Petits comerciants	- Empresaris mitjans	- Rendistes:
- Immigrants sense xarxa social	- Treballadors amb contracte inestable (precarietat)	- Treballadors amb contracte estable		- Immobiliaris
	- Pensionistes			- Capital
	- Treballadors autònoms			- Alts directius